

10/2016

ELÄKETURVAKESKUKSEN RAPORTEJA

TIIVISTELMÄ

Petri Hilli

Vakavaraisuuskehikon vaikutukset eläkelaitoksen riskinkantokykyyn

Suomen yksityisalojen eläkejärjestelmä on etuusperusteinen, jossa osa eläkeoikeudesta rahastoidaan etukäteen tulevien työeläkemaksujen alentamiseksi. Rahastoidut eläkkeet ovat yksityisten eläkevakuuttajien vastuulla, jotka sijoittavat niitä vastaan kerätyt rahastoitavat maksut sijoitusmarkkinoille. Eläkelaitosten ottamia sijoitusriskejä ja kykyä selviytyä tulevista maksuvelvoitteistaan valvotaan vakavaraisuuskehikolla, jonka puitteissa eläkevakuuttajien on toimittava. Kehikon säännösten tulisi olla mahdollisimman yhdenmukaiset eläkejärjestelmän tavoitteiden kanssa, jotta ne tarvittaessa ohjaisivat eläkelaitosten sijoitustoimintaa näiden tavoitteiden suuntaisesti. Tällaisen kehikon luominen on erittäin haastavaa, ja tieto erityyppisten vakavaraisuuskehikoiden pitkän aikavälin ominaisuuksista on puutteellista. Työeläkejärjestelmänkin vakavaraisuuskehikon tapauksessa on keskusteltu muun muassa myötäsyyklisyysongelmasta ja yleisemmin riskinkantokyvystä, jolla tarkoitetaan hieman yksinkertaistaen sitä, miten paljon eläkevakuuttaja saa sijoittaa osakkeisiin.

Tässä tutkimuksessa on vertailtu nykyisen vakavaraisuuskehikon kaltaisen, lyhyen aikavälin tarkasteluun perustuvan, ja pitkän aikavälin tarkasteluun perustuvan kassavirtaperusteisen vakavaraisuuskehikon ominaisuuksia stokastisen simuloinnin avulla. Tarkastelussa on arvioitu kehikoiden kahta ominaisuutta: 1) miten aikaisin ja oikein vakavaraisuuskehikko indikoi varojen riittämättömyyttä ja 2) miten hyvin se mahdollistaa tulevien vakuutusmenojen kannalta optimaalisen sijoitustoiminnan. Kohta 1 on olennainen, koska mitä aikaisemmin varojen riittämättömyys huomataan, sitä aikaisemmin voidaan tehdä korjaavia toimenpiteitä mahdollisten vahinkojen minimoimiseksi. Kohta 2 liittyy eläkemaksutasoon, sillä mitä paremmin eläkelaitos pystyy optimoimaan sijoitustoimintansa vakuutusmenoihin, sitä hal-

vemmalla se pystyy vakuutuksen myöntämään. Tämä on erityisen olennaista lakisääteisessä työeläkejärjestelmässä, jossa maksutasolla on suora vaikutus työvoimakustannusten kautta suomalaisen työn kilpailukykyyn.

Tulosten perusteella kassavirtaperusteinen vakavaraisuuskehikko tunnistaa nykyistä kehikkoa aikaisemmin, jos eläkelaitoksen varallisuus ei todennäköisesti tule riittämään eläkkeiden maksamiseen. Samalla se myös indikoi keskimäärin vähemmän väärin varojen riittämättömyyttä tilanteissa, joissa varat todellisuudessa riittäisivätkin. Kassavirtaperusteinen vakavaraisuuskehikko mahdollistaa myös suuremman osakesijoitusten määrän ilman konkurssitodennäköisyyden nousemista. Samalla se ohjaa vähemmän myötäsykliseen sijoitustoimintaan.

Lisätietoja:

Petri Hilli
QSA Quantitative Solvency Analysts Oy
Sähköposti: petri.hilli@qsa.fi
Puhelin: 040 754 2090

Aineistotilaukset:

www.etk.fi › Julkaisut › Raportteja › Vakavaraisuuskehikon vaikutukset eläkelaitoksen riskinkantokykyyn
tai aineistotilaukset@etk.fi

ISBN 978-951-691-255-7 (PDF)
ISSN 1798-7490 (verkkajulkaisu)

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus
00065 ELÄKETURVAKESKUS
Puhelin 029 411 20
Faksi 09 148 1172

Pensionsskyddscentralen
00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
Telefon 029 411 20
Fax 09 148 1172

Finnish Centre for Pensions
FI-00065 Eläketurvakeskus Finland
Telephone +358 29 411 20
Fax +358 9 148 1172

www.etk.fi
› julkaisut